

Asia: Vehkanevan tuuli- ja aurinkovoimahanke ja sähkönsiirto (Kinnula, Lestijärvi, Halsua)
Ympäristövaikutusten arviointiohjelma YVA-ohjelma (KESELY/242/2023)

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

WestWind Vehkaneva Oy suunnittelee 16 voimalan tuulivoimahanketta ja 250–300 ha aurinkovoimahanketta Kinnulan ja Lestijärven kuntien rajalle. Hankkeen kokonaispinta-ala on n. 2500 ha. Hankkeen sähkönsiirron osalta tarkastellaan kahta päävaihtoehtoa joko 25,4 km pitkää 400 kV voimajohtoa Halsuan sähköasemalle tai 13,5 km 400 kV voimajohtoa Kinnulan kunnan koillispuolelle.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankkeessa tehdään maastokaudella 2024 pesimälinnustoselvitys, lintujen muuttoselvitykset, saukon ja metsäpeuran lumijälkilaskennat sekä Natura-arviointi.

Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin selostuksessa tehtävien tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luke huomauttaa, että luontoselvityksissä ei tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Hankealueelta saattaa jäädä tällöin laajoja alueita kartoittamatta. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Metsäpeuran osalta Luke toteaa, että hankealue sijoittuu Suomenselän metsäpeurakannan tärkeimmälle lisääntymisalueelle sekä merkittävälle pohjoisempana asuvien metsäpeurojen vaellusreitille. Lisäksi tuulivoima-alue sijoittuu sellaisten Natura2000-alueiden välittömään läheisyyteen, joissa metsäpeura on perusteena ja joissa metsäpeura myös säännöllisesti esiintyy sekä lisääntyy.

Metsäpeuran osalta tulee huomiota kiinnittää kokonaisvaikutusten arviointiin varovaisuusperiaate huomioiden. Tällä hetkellä tuulivoimaa suunnitellaan siten, että se kattaa alueen Natura-verkoston väliin jäävän tilan. Suunnittelun tila ei ole tällä hetkellä metsäpeuran kannalta kokonaiskestävä. Salamajärven kansallispuiston ja sen viereisten Natura-alueiden ympärille on muodostumassa yhtenäinen häiriövyöhyke.

Hankealueen läheisyydessä olevia Natura-alueita, joissa metsäpeura on suojeluperusteena ovat mm. Lehtosenjärven-, Porraslamminkankaan- ja Salamajärven Natura-alueet. Hankkeen voimat sijaitsevat lähimmillään 50 m päässä Lehtosenjärven, 500 m päässä Porraslamminkankaan ja 2 km päässä Salamajärven Natura-alueesta.

Hankkeessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Natura-verkoston yhteyksien säilyttämiseen. Metsäpeuralle tärkeiden suo- ja metsävaltaisten Natura2000 - alueiden ja tuulivoiman väliin tulisi jättää n. 5 km suojavyöhyke (ks. Skarin ym. 2018 ja Tolvanen ym. 2023). Suo- ja metsävaltaisten Natura2000 alueiden sisälle tai läheisyyteen on vältettävä rakentamista teitä, sähkölinjoja tai muuta infraa, koska ne heikentävät ko. alueen luontoarvoja erityisesti metsäpeuran näkökulmasta. Mitä enemmän alueella tai sen välittömässä läheisyydessä (5 km) säteellä on erilaisia lineaari- tai muita rakenteita, sitä enemmän luonnontilainen alue ja sen laatu metsäpeuran elinympäristönä heikkenee (esim. Wittmer ym. 2007, Whittington ym. 2011 ja anon. raportti 2022).

Hankkeen vaikutuksia arvioidessa on tärkeää huomioida, että yhtenäiset häiriöttömät luontoalueet ovat tärkeitä ihmistoimintaa karttaville lajeille kuten suurpedot. Luke huomauttaa myös, että Natura2000 alueiden läheisyyteen sijoittuvassa tuulivoimarakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota sellaisiin herkkiin lajeihin, joiden tilankäyttö on laajaa ja/tai joiden laadukkaista elinympäristöistä on Suomessa puute.

Hankealueen ympäristössä (35 km säteellä) on 23 eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta, joista osa rajautuu toisiinsa ja muodostaa yhdessä laajoja tuulivoima-alueita (YVA-ohjelman s. 31, Kuva 2.6. Tuulivoimahankkeet alle 35 km säteellä Vehkanen tuuli- ja aurinkovoima-alueesta).

Tämän hankkeen selostusvaiheessa tulee kiinnittää erityisesti huomiota hankkeen yhteisvaikutuksiin. Direktiivilajien asuttamilla alueilla on otettava huomioon muun tuulivoima- ja uusiutuvan energian rakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus kaikkien kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin.

Luke huomauttaa, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviereille (esim. suurpedot, metsäpeura) ja lajin esiintymisalueille suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Metsäpeuran osalta tulee huomiota kiinnittää kokonaisvaikutusten arviointiin varovaisuusperiaatte huomioiden. On tärkeää huomioida läheiset Natura-alueet riistalajien elinympäristönä ja sitä myötä tulee kiinnittää huomiota riittäviin suojaetäisyyksiin (metsäpeuran osalta on n. 5 km). Selostusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien tuulivoimasuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi on tärkeää keskittyä ekologisten yhteyksien säilyttämiseen. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja.

21.10.2024

3113/00 04 05/2024

Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot ja metsäpeura) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 21.10.2024 klo 15:21:38.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: